

Peticija (M. Krivic, A. Puhar)

PREDSIEDSTVU SFR JUGOSLAVIJE
PREDSIEDSTVU CK ZKJ
PREDSIEDSTVU ZK SZDL
ZVEZNEMU JAVNEMU TOŽILSTVU
ZVEZNEMU SEKRETARIATU ZA NOTRANJE ZADEVE

Pošiljava vam vlogo z dne 11. junija 1984, ki jo je v dneh od 11. do 13. junija 1984 podpisalo 148 ljudi. Originale podpisov pošiljava prvemu naslovljencu na 22 oštevilčenih listih, drugim pa le seznam podpisnikov v istem vrstnem redu.

Glede na danes (13. junija) objavljeno sporočilo okrožnega javnega tožilstva v Beogradu seveda drugi stavek 3. točke ni več aktualen, misliva pa, da omenjeno sporočilo še nikakor ne pojasnjuje vseh nejasnosti okrog smrti Radomira Radoviča.

V Ljubljani, 13. junija 1984

Matevž Krivic, l. r.
Alenka Puhar, l. r.

PREDSIEDSTVU SFR JUGOSLAVIJE
PREDSIEDSTVU CK ZKJ
PREDSIEDSTVU ZK SZDL
ZVEZNEMU JAVNEMU TOŽILSTVU
ZVEZNEMU SEKRETARIATU ZA NOTRANJE ZADEVE

V skladu s 157. členom Ustave SFRJ, po katerem imajo občani pravico »dajati vloge in predloge telesom in organom družbenopolitičnih skupnosti in drugim pristojnim organom in organizacijam in dobiti odgovor nanje«, se obračamo na zgoraj navedene organe, ki so po našem mnenju bodisi politično (prvi trije) bodisi pravno (zadnja dva) pristojni za vprašanja, ki jih nameravamo postaviti. Če zadnja dva organa nista pristojna, ampak so za to delno ali v celoti pristojni ustrezni organi na republiškem ali lokalnem nivoju, prosimo navedena zvezna organa, da našo vlogo takoj odstopita pristojnim organom, da pa obenem poskrbita za to, da bomo od teh organov res dobili odgovor, kot to zahteva citirana ustavna določba, in to na način in v času, ki ga primer po našem mnenju zahteva, to je javno in takoj.

Širijo se vznemirljive vesti o nekaterih postopkih organov pregona v Beogradu in Sarajevu. Sredstva javnega obveščanja o tem večinoma molče, kljub temu pa nimamo utemeljenega razloga misliti, da te vesti, večinoma prihajajoče v kopijah peticij in odprtih pisem, ne bi bile resnične. To toliko bolj, ker je večino od njih te dni objavil v Ljubljani Radio Študent, pa zaradi tega zoper njega ni bil sprožen nikakršen postopek. Kljub temu — da bi se izognili vsaki možni manipulaciji z neresničnimi vestmi — pozivamo pristojne organe, da javno potrdijo ali zanikajo resničnost naslednjih vesti in javno odgovorijo na naslednja vprašanja:

1. Ali so bile 28 aretiranim ob znanem dogodku v Beogradu izstavljene ustrezne odločbe o odvzemu svobode, ki edine lahko pravno opravičijo tako dejanje, pa če je še

tako kratkotrajno, in zoper katere se prizadeti lahko pritožijo na sodišče? Če morda ni tako, katere so zakonske določbe, ki dovoljujejo odvzem svobode brez odločbe?

2. Ali so bili nekateri od teh 28 od uradnih oseb res fizično maltretirani in celo telesno poškodovani, da bi od njih izsilili izjave ali s podobnimi nameni? Če sta dva od teh res vložila kazenske prijave zaradi tega, kaj je doslej ukrenilo javno tožilstvo na podlagi teh prijav? Dokončno resnico bo v takih primerih ugotovil seveda sodni postopek (če ga bo javno tožilstvo zahtevalo), toda — ali je bila v teh dveh in v drugih domnevnih primerih o sumu takih nezakonitih dejanj izvedena tudi interna preiskava v organih notranjih zadev? Če je bila, kakšni so bili njeni rezultati — če ni bila, zakaj ne?

3. Zakaj po pismu advokata svojcev pokojnega Radomira Radovića, objavljenega v beograjskem NIN, ki je zanikalo vrsto prvotno objavljenih trditev (o datumu in okoliščinah najdbe trupla, o izjavah svojcev pokojnega itd.) in dodalo važno informacijo, da advokatu in svojcem ni bilo dovoljeno videti truplo pokojnega v Institutu za sodno medicino, o teh tako vznemirljivih vprašanjih še ni bilo nikakršnega nam znanega javnega pojasnila? Ali res še niso bili objavljeni rezultati obdukcije in zakaj ne? Molk lahko vzbuja samo sume!

4. Ali je res, da je v Sarajevu dr. Vojislav Šešelj v kazenskem postopku in v priporu tudi (ali samo) zaradi teksta, ki ga ni nikomur pokazal ali dal v objavo?

5. Ali je res, da dr. Šešelj proti temu protestira z gladovnim štrajkom že od 21. maja? Če je res, kakšno je njegovo zdravstveno stanje?

6. Ali je res, da je v Beogradu še pet ljudi v kazenskem postopku in v priporu — samo zato, ker so sodelovali pri organiziranju diskusijskih sestankov po privatnih stanovanjih v zadnjih sedmih letih, torej zaradi uresničevanja ustavno zajamčene svobode govora in zbiranja, ne da bi bili pri tem navedeni kakršnikoli razlogi za sum, da so s tem ali pri tem storili kaznivo dejanje? Ali je res, kot izhaja iz pisanja Borbe, da

je bila ta dejavnost oblastem znana in da zoper njo vseh sedem let niso sprožile nobenega postopka?

7. Če so ti ljudje osumljeni, da so na teh sestankih pripravljali ali izvrševali kazniva dejanja, zakaj niso bili zoper njih sproženi ustrezni postopki takrat, ko so ta dejanja storili, predvsem pa, zakaj jih je bilo zaradi tega treba pripreti in se ne smejo braniti obtožb is svobode?

8. Ali je res, da trije od teh petih ljudi že od 23. maja protestirajo zoper to z gladovnim štrajkom? Če je res, kakšno je njihovo zdravstveno stanje?

9. Ali je res, da je enega od njih (Vladimirja Mijanovića) advokat lahko prvič obiskal šele 7. junija?

10. Če se ti gladovni štrajki res odvijajo, zakaj naša javnost o tem doslej ni bila obveščena, medtem ko smo bili npr. o gladovnih štrajkih inških teroristov v angleških zaporih obveščeni dnevno in z vsemi podrobnostmi?

11. Zakaj sploh o večini teh dejstev, če so se res zgodila, naša javnost ni bila obveščena ali pa je bila obveščena skrajno pomanjkljivo, s čimer samo raste verodostojnost govoric in informacij, ki se širijo po drugih poteh, in omogoča resničnim nasprotnikom, da ribarijo v kalnem?

Ustava SFRJ v svojem 168. členu zagotavlja občanom pravico, da so obveščeni o vseh pomembnih dogodkih doma in po svetu. Vesti o tem, da se pri nas morda kršijo temeljne človekove svoboščine in pravice, so in morajo biti v našem demokratičnem socialističnem sistemu tako pomembne, da bi jih pristojni organi morali takoj z ustreznimi uradnimi informacijami bodisi potrditi, bodisi ovreči. Pri običajnem kriminalu seveda ni v skladu z demokratičnimi uzancami niti v interesu prizadetih, da bi vest o začetku kazenskega postopka dobila preveliko publiciteto, preden je končana preiskava in vložena obtožnica — pri političnih kaznivih dejanjih pa je to navadno (razen če obdolženec sam ni zainteresiran) ravno nasprotno: le sprotno obveščanje javnosti o vseh storjenih korakih v kazenskem postopku in o zakonskem temelju zanje lahko v

javnosti ohrani potrebno zaupanje v zakonitost dela organov pregona in prepreči kršenje pravic obdolženca ter je tako hkrati v njegovem in v družbenem interesu.

Če so omenjene vesti resnične, pa seveda ne gre več samo za vprašanje spoštovanja ustavne pravice naših občanov do obveščeniosti iz 168. člena Ustave SFRJ, ampak za še mnogo resnejše vprašanje spoštovanja zlasti naslednjih ustavnih pravic in svobod:

— nedotakljivost svobode (177. in 178. člen),

— spoštovanje človekovega dostojanstva v kazenskem postopku (179. člen),

— pravica do obrambe (182. člen),

— prepoved izsiljevanja izjav (176. člen),

— svoboda govora, zborovanja in drugega javnega zbiranja (167. člen),

— svoboda misli in opredelitve (166. člen).

Morebitna kršitev teh temeljnih ustavnih pravic, zlasti še v primeru odsotnosti ustrezne reakcije na to opozorjenih najvišjih političnih vodstev, bi imela lahko najresnejše posledice za perspektivo demokratičnega in humanega socializma v Jugoslaviji in za ugled Jugoslavije v naprednem svetu, zato štejem za neodtujljivo pravico in neizogibno moralno in politično dolžnost vsakega poštenega in naprednega človeka zoper taka dejanja najostreje protestirati in se boriti zoper njih z vsemi dovoljenimi sredstvi. Če se je kaj takega že zgodilo, smatrajte že to našo vlogo za tak naš najostrejši protest.

Na koncu ponovno opozarjamo na vašo ustavno dolžnost, da na našo vlogo odgovorite.

S to svojo vlogo se seveda ne izjavljamo za ideje, ki so jih prizadeti v teh postopkih morda zagovarjali na inkriminiranih sestankih, v svojih delih ali zasebnih zapiskih, ker tega niti ne poznamo. Zavzemamo se samo za svobodo vsakogar, da svoje ideje svobodno razvija in širi, dokler z njimi ne napade ustavno zavarovanih temeljev naše družbene ureditve. Če se zgodi to zadnje, je sprožitve kazenskega postopka seveda lahko utemeljena, toda ob kar največji previdnosti, maksimalnem spoštovanju vseh ustavnih in zakonskih določb in ob maksi-

malnem možnem obveščanju javnosti, ne pa tako, kot kaže, da se je zgodilo tokrat — če so vesti, iz katerih izhajamo, resnične.

Ljubljana, 11. junija 1984

Seznam podpisnikov:

1. Matevž Krivic, pravnik, Ljubljana, Bratovševa ploščad 8
2. Alenka Puhar, novinarka, Ljubljana, Malejeva 23
3. Milan Apih, sodnik ustavnega sodišča SRS v pokoju, Ljubljana, Mencingerjeva 39
4. Jagoda Vigele, novinarka, Maribor, Moše Pijada 6
5. Ljuban Jakše, novinar-upokojenec, Ljubljana, Gregorčičeva 11 a
6. Matija Maležič, upokojenec, Ljubljana, Valvasorjeva 7
7. Jože Borštnar, upokojenec-general, Ljubljana, Titova 25
8. Saša Vegri, knjižničarka-književnica, Ljubljana, Sketova 6
9. Lenka Ferenčak, igralka, Ljubljana, Moše Pijada 37
10. Gregor Tomc, sociolog, Ljubljana, Malejeva 23
11. Mira Mihelič, pisateljica, Ljubljana, Aškerčeva 15
12. Jure Apih, ekonomist, Ljubljana, Posavskega 24
13. Jaka Žuraj, prevajalec, Hošimihova 13
14. Alenka Gerlovič, akademska slikarka, Ljubljana, Gradišče 6
15. Rastko Močnik, docent na FF, Ljubljana, Resljeva 1
16. Rudi Rizman, docent na FF, Kamnik, Jurčičeva 3 a
17. Božidar Kante, knjižničar na FF, Ljubljana, Celovška 99 b
18. Andrej Ule, docent na FF, Ljubljana, Pod kostanji 2
19. Vasko Simoniti, asistent na FF, Ljubljana, Kardeljeva 10
20. Duba Sambolec, akademska kiparka, Ljubljana, Veselova 13
21. Marko Slodnjak, dramaturg, Ljubljana, Streliška 20

22. Ljudmila Krese-Maruš, ing. kemije, Ljubljana, Podrožniška 1
23. Janez Peršič, asistent na FF, Ljubljana, Cesta 27. aprila 5
24. Slavoj Žižek, filozof, Ljubljana, Vošnjakova 8
25. Braco Rotar, docent na FF, Ljubljana, Rimska 6
26. Pavel Gantar, asistent na FSNP, Ljubljana, Veselova 8
27. Marjan Dolgan, znanstveni sodelavec, Ljubljana, Brilejeva 12
28. Franca Buttolo, asistentka ZRC-SAZU, Ljubljana, 29. hercegovske 12
29. Vladimir Simić, asistent na pravni fakulteti, Horjul, Vrzenec 40
30. Tomaž Brejc, docent na ALU, Ljubljana, Dvoržakova 8
31. Tomaž Šalamun, književnik, Ljubljana, Masarykova 28
32. Frane Jerman, univerzitetni profesor, Ljubljana, Resljeva 13
33. Kristijan Muck, igralec, Ljubljana, Krakovski nasip 6
34. Mojca Kranjc, dramaturginja, Ljubljana, Mariborska 67
35. Mile Korun, režiser, Ljubljana, Pleteršnikova 3
36. Polona Vetrih, igralka, Ljubljana, Šubičeva 3
37. Slavica Petrović, študentka dramaturgije, Vrhnika, Gradišče 17
38. Nada Šumi, lektorica, Ljubljana, Bratovževa ploščad 18
39. Vito Taufer, režiser, Ljubljana, Strossmayerjeva 6
40. Brane Grubar, igralec, Ljubljana, Knezova 22
41. Aleš Valič, igralec, Ljubljana, Pleteršnikova 12
42. Matjaž Vipotnik, oblikovalec, Ljubljana, Tabor 3
43. Marko Kravos, pesnik, Trst, ulica Rio Corgnoletto 7/4
44. Goran Schmidt, dramaturg, Ljubljana, Glinškova ploščad 7
45. Jože Snoj, urednik-književnik, Ljubljana, Kolezijska 25
46. Branko Hofman, urednik-književnik, Horjul 127
47. Niko Grafenauer, urednik-književnik, Ljubljana, Bratovževa ploščad 21
48. Tine Hribar, znanstvenik, Ig, Tomišelj 31 a
49. Marjan Kovačević, urednik-novinar, Ljubljana, Zaloška 78 a
50. Manca Košir, novinarka, Ljubljana, Gorkičeva 16
51. Lado Kralj, dramaturg, Ljubljana, Kidričeva 3
52. Aleksander Zorn, književnik, Ljubljana, Rozmanova 7
53. Venko Taufer, književnik, Ljubljana, Ilirska 4
4. Borut Trekman, književnik, Ljubljana, Bogišičeva 4
55. Leopold Bregant, psiholog, Ljubljana, Studenec 43
56. Boris A. Novak, književnik-dramaturg, Ljubljana, Gregorčičeva 13 a
57. Aleš Berger, književnik-urednik, Ljubljana, Zelena pot 9
58. Darka Podmenik, sociologinja, Ljubljana, Postojnska 21
59. Frane Adam, sociolog, Ljubljana, Postojnska 21
60. Srna Mandić, sociologinja, Ljubljana, Pražakova 7
61. Žiga Knap, matematik, Ljubljana, Prijateljjeva 11
62. Bogdan Lipovšek, sociolog, Ljubljana, Proletarska 2
63. Darja Fabjančič, pravnica, Ljubljana, Trg oktobrske revolucije 2
64. Taras Kermauner, kritik, Drulovka
65. Dreja Rotar, Ljubljana, Titova 23 a
66. Marjan Ulčar, fizik, Ljubljana, Gorkičeva 16
67. Mojca Tomc-Zupančič, knjižničarka, Ljubljana, Ribniška 18
68. Branko Gradišnik, književnik, Ljubljana, Cigaletova 5
69. Ervin Fritz, pesnik, Ljubljana, Bratovževa ploščad 9
70. Igor Vidmar, publicist, Ljubljana, Tabor 9
71. Jaša Zlobec, književnik, Ljubljana, Kraška 21
72. Aleš Debeljak, študent, Ljubljana, Gotška 14

73. Milan Djordjević, književnik, Beograd, Dušana Radenkovića 4
74. Denis Poniž, književnik, Ljubljana, Janežičeva 1
75. Andreja Prijatelj, matematičarka, Ljubljana, Partizanska 1
76. Junij Kobe, arhitekt, Ljubljana, Rimska 7
77. Igor Koršič, asistent za zgodovino in teorijo filma, Ljubljana, Gornji trg 44
78. Milica Kač, kemičarka, Ljubljana, Langusova 29
79. Mojca Močnik-Bučar, zdravnica, Ljubljana
80. Marija Škerlj, zdravnica, Ljubljana
81. Silva Novosel, del. terapevtka, Ljubljana
82. Marta Cerar, zdravnica, Ljubljana
83. Jana Borštnar, zdravnica, Ljubljana
84. Marga Kocmur, zdravnica, Ljubljana
85. Marta Senica, višja medicinska sestra, Ljubljana
86. Gorazd Mrevlje, zdravnik, Ljubljana
87. Zvone Purnat, psiholog, Ljubljana
88. Alenka Dobeic, psihologinja, Ljubljana
89. Bojan Stante, socialni delavec, Ljubljana
90. Anka Gorše, socialna delavka, Ljubljana
91. Milena Andrejek, višja medicinska sestra, Ljubljana
92. Ana Mihič, administrativni tehnik, Ljubljana
93. Brane Kogovšek, višji medicinski tehnik, Ljubljana
94. Hubert Požarnik, psiholog, Ljubljana, Pod hrasti 69
95. Slavko Ziherl, zdravnik, Ljubljana
96. Aleš Erjavec, raziskovalec, Ljubljana, V dolini 4
97. Neda Pagon-Brglez, raziskovalka, Ljubljana, Opekarska 4 a
98. Rado Riha, raziskovalec, Ljubljana, Rašiška 18
99. Vojislav Likar, raziskovalec, Ljubljana, Brilejeva 19
100. Stane Granda, raziskovalec, Ljubljana, Cankarjeva 11
101. Eva Holz, raziskovalka, Ljubljana, Groharjeva 11
102. Darja Mihelič, raziskovalka, Ljubljana, Murnikova 18
103. Matjaž Hanžek, sociolog-književnik, Ljubljana, Glinškova ploščad 15
104. Peter Božič, književnik, Ljubljana, Verovškova 43
105. Peter Srakar, predavatelj, Ljubljana, Čufarjeva 13
106. Marko Apih, arhitekt, Ljubljana, Titova 85
107. Rajko Šuštaršič, sociolog, Ljubljana, Pražakova 13
108. Dimitrij Rupel, docent FSNP, Ljubljana, Kardeljeva ploščad 5
109. Zdravko Duša, dramatik, Ljubljana, Kerčeva 37
110. Blaž Ogorevc, književnik, Škofja Loka, Blaževa 11
111. Alenka Goljevšček, književnica, Ljubljana, Jamova 75
112. Janez Jančar, zdravnik, Ljubljana, Onkološki inštitut
113. J. Červek, zdravnik, Ljubljana, Onkološki inštitut
114. Vanja Brišček, študentka, Postojna, Tržaška 18
115. Zoja Skušek-Močnik, dramaturginja, Ljubljana, Resljeva 1
116. Vinko Vasle, novinar, Ljubljana
117. Marjetka Krese-Hodalič, agronomija, Ljubljana
118. Marjana Hönigsfeld, biologinja, Ljubljana
119. Jože Rozman, novinar, Ljubljana
120. Zlata Krašovec, novinarka, Ljubljana
121. Drago Kos, sociolog, Ljubljana, Hošiminhova 9
122. Tanja Rener, sociologinja, Ljubljana, Gradišče 14
123. Sonja Pirher, sociologinja, Ljubljana, Privoz 4
124. B. Klemenčič, arhitekt, Ljubljana, Sattnerjeva
125. Jelka Pirkovič-Kocbek, umetnostna zgodovinarica, Ljubljana
126. Ljubinka Teržan, univerzitetna asistentka, Ljubljana, Ziherlova
127. Fedja Košir, arhitekt, Ljubljana, Zelena pot 3

128. Božidar Slapšak, univerzitetni asistent, Ljubljana, Cankarjeva
129. Janez Lamovec, zdravnik, Ljubljana, Sattnerjeva 15 e
130. Mojca Apih, urednica v založbi, Ljubljana, Ulica bratov Učakar
131. Alenka Lobnik-Zorko, novinarka, Ljubljana, Prvomajska 13
132. Matjaž Zorko, kemik, Ljubljana, Prvomajska 13
133. Andrej Lukan, sociolog, Ljubljana, Ane Zihherlove 2
134. Igor Savič, politolog, Ljubljana, Bije-dićeva 9
135. Goran Tenze, študent, Ljubljana, Ka-juhova 44
136. Vlado Arzenšek, znanstveni svetnik, Ljubljana, Na jami 7
137. Mojmir Ocvirk, študent, Celje, Zagrad 58
138. Nataša Perovič, študentka, Ljubljana, Glavarjeva 12 a
139. Alenka Suhadolnik, študentka, Ljubljana, Hubadova 4
140. Igor Tenze, študent, Ljubljana, Scopoli-jeva 9
141. Ivo Urbančič, znanstveni svetnik, Ljubljana, Rožna dolina, c.
142. Samo Škrbec, študent, Ljubljana, Vojkova 3
143. Matjaž Jevnišek, študent, Vrhovnikova 11, Ljubljana
144. Bojana Bertoncelj, študentka, Ljubljana, Adamičeva 18
145. Zora Bertoncelj, socialna delavka, Ljubljana, Adamičeva 18
146. Marjan Bratuš, študent, Ljubljana
147. Diana Sivec, psihologinja, Ljubljana, Obirska 24
148. Andrej Kirn, profesor na FSPN, Ljubljana — z naslednjim pripisom:
Nekorektni pravni postopki otežkočajo javno moralno in politično konfrontacijo tako komunistov kot vseh drugih demokratičnih sil z nesprijemljivimi idejno-političnimi stališči, ki ogrožajo ustavne temelje naše družbene ureditve. Mislim, da bi vsa demokratična javnost obsodila takšna stališča in njihove nosilce ter somišljenike moralno-politično porazila in osamila. To pa zahteva odločno javno angažiranje tako komunistov kot vseh drugih demokratičnih, socialističnih sil.